

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Кіномистецтво України»

Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Культурологія
Заняття:	
Лекції:	3 години на тиждень
Практичні	2 години на тиждень
Кількість кредитів ЄКТС	4 (120 годин)
Мова викладання	Українська

Консультації: за окремим розкладом, погодженим із здобувачами вищої освіти.
Лекції та практичні заняття проводяться відповідно до розкладу.

Кафедра, що викладає

Філософії і педагогіки

Викладач:

Піщанська Вікторія Миколаївна

Професор кафедри філософії і педагогіки

Доктор культурології

E-mail: Pishchanska.V.M@nmu.one

1. Анотація до курсу

Кіномистецтво України – вибіркова дисципліна навчального плану підготовки бакалаврів за освітньою програмою «Культурологія». Дисципліна складається з п'яти основних тем курсу, кожна з яких вміщує підтеми. Тематика курсу базується на ознайомленні студентів зі специфікою формування та еволюції мистецтва кіно в Україні, розгляді кола художніх проблем екрану у проекції на основні етапи розвитку українського кіномистецтва, з'ясуванні його функції у соціально-культурному просторі, прищепленні навичок аналітичного та теоретичного мислення у сфері синтетичних мистецтв. Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни становить 120 год. / 4 кредити ЕКТС, із них 60 – лекції, 60 – практичні / 28 – аудиторні заняття, 82 – самостійна робота студентів.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – вивчення особливостей національного кіно, основних методологічних досліджень та наукових концепцій щодо еволюції кіномистецтва України, оволодіння знаннями про історію кіномистецтва та генезу українського кіно, дослідження місця і значення екранних мистецтв України у розвитку світової культури.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

Завдання курсу:

Дисципліна спрямована на ознайомлення з основними етапами розвитку мистецтва кіно в Україні; розширення уявлень з питань історії, проблем становлення та функціонування української кіноіндустрії; формування обізнаності в питаннях аудіовізуальної культури, мистецьких цінностей тощо; засвоєння культурологічного термінологічно-понятійного апарату. Розглядаються етапи творчості різних митців, їх внесок у розвиток кіномови, вплив на формування вітчизняної кінематографічної школи, зазначаються особливості творчого підходу до створення кінострічок, які стали вагомою мистецькою та культурною спадщиною не тільки для українського, але й для світового кінематографу.

3. Результати навчання

Мати обізнаність щодо історії виникнення та тенденцій розвитку кіномистецтва України. Знати головні етапи розвитку українського кіно. Розуміти особливості національного кіномистецтва, бути ознайомленими з основними методологічними дослідженнями та науковими концепціями щодо еволюції екранних мистецтв України. Орієнтуватися в конкретній художньо-естетичній епосі, у тенденціях і напрямках екранних мистецтв. Уміти на основі вивченого матеріалу робити порівняльний аналіз різних історичних періодів та сучасного кінопроцесу.

Знати основні закони кінорежисури, специфіку різних виражальних засобів кіно, види і жанри екранних мистецтв, особливості кіно як виду мистецтва. Бути здатним сприймати твори кіномистецтва, підвищувати художньо-естетичну культуру засобами кіно, застосовувати набуті знання у майбутній професійній діяльності та науково-дослідній роботі.

Орієнтуватися у специфічних характеристиках сучасного мистецтва кіно. Визначати новітні проблеми та перспективи культурологічних особливостей України та країн світу в аспекті кіномистецтва. Бути ознайомленими з основними положеннями в організації та управлінні кіноструктурами. Усвідомлювати місце і значення українського кіномистецтва в історії світової культури.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
1. Становлення українського кіно
1.1 Зародження кіно в Україні: 1896 – 1917 рр.
1.2 Становлення українського кіномистецтва : 1918 – 1926 рр.
1.3 Золотий вік українського кіно: ВУФКУ: 1926 – 1930 рр.

2. Кіно на марші
2.1 Українське кіно і державна політика: 1931 – 1941 рр.
2.2 Кіно війни: 1941 – 1945 рр.
2.3. Повоєнне кіно 1945 – 1955 рр.
3. Роки відлиги
3.1 Зародження та розквіт українського поетичного кіно: 1956 – 1970 рр.
3.2 Кіно 1970 – 1989 рр.
4. Сучасне українське кіно
4.1 Сучасне українське кіно 1989 – 2013 рр.
4.2 Кіно громадянського протесту 2014 – 2020 рр.
5. Мистецтво анімації та інші екранні мистецтва
5.1 Мультиплікаційне (анімаційне) кіно
5.2 Телемистецтво
5.3 Мистецтво «віртуальної реальності»

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ згідно тем прочитаних лекцій
1. Становлення українського кіно
2. Кіно на марші
3. Роки відлиги
4. Сучасне українське кіно
5. Мистецтво анімації та інші екранні мистецтва

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор, екран).

Дистанційна платформа MOODLE.

Хмарний інтернет-сервіс Офіс365.

На лекційних заняттях обов'язковою вимогою для студентів є наявність гаджетів зі стільниковим інтернетом.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складає не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
30	70	30	100

Підсумкове оцінювання (якщо студент набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Диференціальний залік відбувається у письмовій формі, складається з 20 тестових запитань, 1 відкритого запитання. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 4 бали. Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 20 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100
--	---

6.3. Критерії оцінювання теоретичної частини (разом 30 балів)

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, яке містить 3 питання, кожне з яких оцінюється 10 балів.

У разі використання технологій дистанційної освіти усне опитування за темами контрольної роботи може проводитися усно з використанням інструментів Office 365, Zoom та Meet.

Правильна відповідь **кожного питання** оцінюється 10 балами, а саме:

- **9-10 балів** – відповідь правильна, точна;
- **7-8 балів** – відповідь правильна, складає 80%;
- **5-6 балів** – відповідь не повна, складає 50%;
- **4-2 бали** – відповідь складає 20-40%;
- **1 бал** – відповідь неправильна повністю;
- **0 балів** – відповіді немає.

6.4. Критерії оцінювання практичної частини (разом 70 балів)

Практична робота передбачає виконання індивідуального завдання (2 завдання) та опанування тем практичних занять (5 тем). Правильна відповідь, або виконане індивідуальне завдання оцінюється максимально 10 балів за означеним вище критерієм. В індивідуальній роботі передбачено оцінювання елементів дослідницьких підходів (аналізу, синтезу, логічної аргументації, узагальнення, реферування та анотування першоджерел тощо).

Індивідуальні завдання оцінюються експертно, спираючись на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності регламентується "Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". <http://surl.li/alvis>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація) робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач зобов'язаний у такому випадку видати інше індивідуальне завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Усі письмові запитання до викладача щодо навчальної дисципліни можуть надсилатися на персональну корпоративну електронну пошту викладача та на платформу Teams.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які надано викладачеві для перевірки із порушенням термінів, оцінюються нижчими балами. Перескладання відбувається із дозволу декана у разі поважної причини (наприклад, хвороба).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням, він має право опротестувати виставлену оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти відвідування занять є обов'язковим. Причиною невідвідування занять є хвороба, участь в університетських заходах, навчання за індивідуальним графіком та академічна мобільність, що задокументовано. Про причину відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту та самостійно надолужити пропущений матеріал. У разі виникнення епідеміологічної ситуації навчання може відбуватись в онлайн режимі.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Історія українського радянського кіно. Том 2 1930-1945. [голов. ред. Г. Скрипник]; НАН України ІМФЄ ім. М. Т. Рильського. – Київ, 2016. 448с. + 28 іл.
2. Історія українського театру. У 3 томах / НАН України, ІМФЄ ім. М. Т. Рильського; редкол.: Г. А. Скрипник (голова) та ін. – Київ, 2017. – Т. 1: Від витоків до ХХ століття / Редкол. тому: І. Юдкін (відп. ред.). – 2017. – 676 с.
3. Образні системи української художньої культури в історичному та типологічному аспектах: театр, музика, образотворче мистецтво. Колективна монографія. / [голов. ред. Г. Скрипник]; НАН України, ІМФЄ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2019. 588 с.
4. Олександр Довженко. Документи і матеріали спецслужб: зб. архів. док.: в 2-х т. / передм., упоряд., комент., прим. Р. В. Росляка; вступ. ст. С. В. Тримбача, Р. В. Росляка; М-во культури та інформ. політики України, Київ. нац. ун-т театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка Карого. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. Т.1. 1919-1940 рр. 750 с.
5. Тримбач Сергій Васильович. Кіно народжене Україною. Альбом антології українського кіно / С. В. Тримбач. – К. : Самміт-Книга, 2018. – 387 с. : іл.
6. Українська історія в кінофільмах: посібник для вчителя / Новікова Л. Є., Тримбач С. В., Черков Г. А., Волошенюк О. В. Навчальний посібник Київ : ЦВП, АУП, 2018. – 57 с.

7. Українська художня культура в умовах інформаційного суспільства: монографія / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2019. 476 с.
8. Черков Г. А. Шахта. Енергетика кіногенічності / Г. А. Черков / НАН України, ІМФЕ ім. М.Т. Рильського. – К., 2017. – 124 с.

Допоміжна література

1. Брюховецька Л. І. Кіномистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Лариса Брюховецька. – К.: Логос, 2011. – 391 с.
2. Брюховецька Лариса. Іван Миколайчук. – К.: Редакція журналу «КіноТеатр», Видавничий дім «КМ Академія».– 2004.– 272 с.
3. Брюховецька Лариса. Кіносвіт Юрія Ілленка. – К.: Редакція журналу «КіноТеатр», В-во «Задруга».– 2006.– 288 с.
4. Брюховецька Лариса. Леонід Осика. – К.: Вид. Дім «Академія».– 1999.– 220 с.
5. Брюховецька Лариса. Приховані фільми. Українське кіно 1990-х.– К.: В-во АртЕк.– 2003.– 384 с.
6. Брюховецька Лариса. Своєрідне кіно Леоніда Бикова.– К.: Редакція журналу «Кіно-Театр», В-во «Задруга».– 2010. – 340 с.
7. Госейко Любомир. Історія українського кінематографа. 1896–1995. – Перекл. з фр. – К.: Кіно-Коло.– 2005. – 464 с.
8. Довженко і кіно ХХ століття.– Зб. ст. – Упор. Л. Брюховецька, С. Тримбач.– К.: Редакція журналу «Кіно-Театр», В-во Поліграфцентр «ТАТ».– 2004. – 264 с.
9. Довженко і світ. Творчість О. Довженка в контексті світової культури. – Упор. С. Плачинда.– К.: Радянський письменник.– 1984. – 224 с.
10. Зубавіна Ірина. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті.– К.: Інститут проблем сучасного мистецтва.– 2007.– 296 с.
11. Ілленко Юрій. Парадигма кіно. – К.: Абрис. – 1999. – 416 с.
12. Історія українського радянського кіно. Том другий 1931–1945. – К.: Наукова думка. – 1987. – 216 с.
13. Історія українського радянського кіно. Том перший 1917–1930. – К.: Наукова думка. – 1986. – 248 с.
14. Корнієнко Іван. Півстоліття українського радянського кіно. Сторінки історії.– К.: Мистецтво. – 1970. – 228 с.
15. Кошелівець Іван. Олександр Довженко. Спроба творчої біографії. – Сучасність. – 1980. – 428 с.
16. Крізь кінооб'єктив часу. Спогади ветеранів українського кіно. – К.: Мистецтво. – 1970. – 320 с.
17. Поетичне кіно: заборонена школа.– К.: В-во «АртЕк», Редакція журналу «Кіно-Театр».– 2001. – 464 с.
18. Сергій Параджанов. Злет. Трагедія. Вічність.– Твори, листи, документи архівів, спогади, статті, фотографії.– Упор. Р.М. Корогодський, С.І. Щербатюк.– К.: «Спалах» ЛТД.– 1994.– 280 с.
19. Скуратівський Вадим. Екранні мистецтва у соціокультурних процесах ХХ століття. Генеза. Структура. Функції.– К.: В-во Івана Федорова.– 1997.– Ч.1.– 224 с., ч. 2 – 240 с.
20. Тримбач Сергій. Олександр Довженко. Загибель богів. Ідентифікація автора в національному часо-просторі. – Вінниця : Глобус-Прес.– 2007. – 800 с.

Фільми, рекомендовані для перегляду:

1. «Звенигора». Олександр Довженко, 1928.
2. «Арсенал». Олександр Довженко, 1929.
3. «Земля». Олександр Довженко, 1930.
4. «Богдан Хмельницький». Ігор Савченко, 1941.
5. «За двома зайцями». Віктор Іванов, 1961.
6. «Тіні забутих предків». Сергій Параджанов, 1965.
7. «Криниця для спраглих». Юрій Ілленко, 1966.
8. «Вечір на Івана Купала». Юрій Ілленко, 1968.
9. «Камінний хрест». Леонід Осика, 1968.
10. «Білий птах з чорною ознакою». Юрій Ілленко, 1971.
11. «Іду до тебе». Микола Машенко, 1971.
12. «Захар Беркут» Леонід Осика, 1972.
13. «Пропала грамота». Борис Івченко, 1973.
14. «Короткі зустрічі». Кіра Муратова, 1968.
15. «В бій ідуть тільки “старики”». Леонід Биков, 1973.
16. «Вавилон ХХ». Іван Миколайчук, 1979.
17. «Чорна курка, або Підземні жителі». Віктор Гресь, 1979.
18. «Польоти уві сні та наяву». Роман Балаян, 1982.
19. «Молитва за гетьмана Мазепу». Юрій Ілленко, 2002.
20. «Мамай» Олесь Санін, 2003.